

Bas van Hout van Rabobank:

VEEL PLUIMVEEHOUDEERS KUNNEN WINNEN OP KOSTPRIJS

Bas van Hout is sectormanager pluimveehouderij bij Rabobank. Welke adviezen geeft hij leghennen- en vleeskuikenhouders met investeringsplannen? Nu investeren of juist nog even wachten? En welke gevolgen heeft de kredietcrisis op de houderij?

Bas van Hout

"Met name in de arbeidsefficiëntie zullen legpluimveehouders een flinke slag moeten maken in de komende jaren. Dat moet mogelijk zijn bij een verdere verbetering van de huisvestingsystemen."

Tips gezond investeren

1. Voor legpluimveehouders: Ga in een studieclub en vergelijk je cijfers met die van anderen. Leer van anderen en kijk kritisch naar je kosten.
2. Voor vleeskuikenhouders: Optimaliseer eerst de bedrijfsresultaten. Daar valt voor veel ondernemers nog veel te halen. Om mee te draaien op de Europese markt zullen Nederlandse pluimveehouders bovendien 10 procent scherper moeten draaien dan hun buitenlandse collega's, vanwege de dure dierrechten.

Legpluimveehouderij

Per 2012 is de kooi verboden in Europa. Welke gevolgen heeft dit voor de Nederlandse houderij?

"Nederlandse pluimveehouders lopen voorop in Europa in de omschakeling naar alternatieve systemen. Inmiddels is zo'n 60 procent van de hennen uit de kooi. De vlotte omschakeling in Nederland staat in schril contrast met de rest van Europa, waar bijna tweederde van de kippen nog in traditionele kooihuisvesting zit. Het verbod zal een scheiding trekken in de Europese pluimveehouderij; in Zuid-Europese landen wordt een productiedaling van 40 procent verwacht. Omgerekend naar Europese schaal gaat het om een productiedaling van 10 procent."

Nederland telt nu ruim duizend bedrijven met een gemiddelde omvang van 25.000 hennen. Hoe zal de bedrijfsstructuur er over vijf jaar naar verwachting uitzien?

"De structuur van de Nederlandse legpluimveesector is relatief kleinschalig. In 2005 werden volgens CBS-tellingen 30,5 miljoen leghennen gehouden op 1.531 bedrijven. De gemiddelde omvang was 20.000 hennen per bedrijf. Bij 571 bedrijven was sprake van een gespecialiseerd bedrijf en 960 bedrijven waren gemengd. In 2015 zullen er in Nederland naar verwachting 950 legpluimveebedrijven zijn, met een gemiddelde omvang van 32.000 hennen. Voor een gespecialiseerd leghennenbedrijf is per 2015 de gewenste omvang per volwaardige arbeidskracht: 60.000 scharrelhennen, 45.000 freilandhennen of 20.000 biologische hennen. Om dit te halen zal de arbeidsproductiviteit op veel bedrijven dus efficiënter moeten."

Welke consequenties heeft de kredietcrisis voor de houderij?

"Ik verwacht dat de gevolgen zullen meevallen. Los van de kredietcrisis stoppen er veel bedrijven in Europa, en de eierenconsumptie blijft op peil."

Doen legpluimveehouders er verstandig aan om de investeringen in huisvesting nog even uit te stellen?

"Nee, absoluut niet. Je moet je nu beraden op 2012 als je dat nog niet gedaan hebt. Er is tijd nodig voor de milieuregelgeving, zoals MER en fijnstof.

Wie geen tijdelijke leegstand wil riskeren, moet haast maken. De kans is groot dat er in 2012 een tekort is aan eieren in Europa en er goede prijzen worden betaald. Daar zou je van moeten profiteren. Wie dan leegstaat mist veel omzet. Een ander zorgpunt betreft de levering van stalinrichting. Het is voor leveranciers van stalinrichting onmogelijk om zoveel Europese pluimveehouders gelijktijdig te belevaren. Dit tekort zien wij al in Duitsland optreden, waar de hennen per 2009 uit de kooi moesten (met ontheffing per 2010)."

Kostprijsverlaging of opbrengstverhoging?

"De verplichte omschakeling naar alternatieve huisvesting levert vaak een duurder ei op. Dat is een mooie bijkomstigheid. Op kostprijs is voor veel pluimveehouders nog veel te winnen. De verschillen in resultaat binnen de sector zijn groot. Tussen de kop- en staartgroep constateren wij een kostprijsverschil van meer dan 1,50 euro per hen per jaar. Bij een omvang van 50.000 hennen gaat het om 75.000 euro op jaarbasis! Met name in de arbeidefficiëntie zal een flinke slag gemaakt moeten worden. Dat moet mogelijk zijn bij een verdere verbetering van de huisvestingsystemen. Omdat die systemen nog relatief jong zijn, zijn ze nog niet uitontwikkeld. Ook op het gebied van voeren en opfok valt te winnen. Kostprijsverlaging begint met techniek, en dierproductiviteit begint met vakmanschap."

Vleespluimveehouderij

De vleeskuikenhouderij krijgt medio 2010 te maken met lagere bezettingsnormen. Wat betekent dit in Europees verband?

"De lagere bezettingsdichtheid komt globaal neer op 8 procent minder bruto-omzet. En dit verlies treft vooral Nederlandse houders omdat wij met hogere bezettingsdichtheden werken dan in de ons omringende landen. Dit concurrentienadeel is niet gemakkelijk te compenseren. Waar het scharrelei meteen een meerprijs oplevert, is een dergelijke plus in de vleeskuikenhouderij moeilijk te realiseren. Vleeskuikenhouders moeten op de wereldmarkt meedraaien waar de kostprijs telt."

Nederland telt nu zo'n zevenhonderd bedrijven met een gemiddelde omvang van 60.000 vleeskuikens. Hoe zal de bedrijfsstructuur er over vijf tot tien jaar naar verwachting uitzien?

"Het aantal vleeskuikenbedrijven is de afgelopen tien jaar bijna gehalveerd. In 2007 waren er nog bijna zevenhonderd bedrijven met een gemiddelde omvang van ruim 60.000 kuikens. In 2015 zullen er nog vierhonderd bedrijven over zijn met gemiddeld 100.000 kuikens. Wij gaan ervan uit dat in 2015 op een gespecialiseerd en goed lopend bedrijf 150.000 vleeskuikens per arbeidskracht haalbaar zou moeten zijn."

De kredietcrisis zal naar verwachting nog een tijd aanhouden. Welke consequenties heeft dat?

"In de vleeskuikenhouderij zijn de marktontwikkelingen grilliger en meer onvoorspelbaar geworden. Er zijn bijvoorbeeld enkele wereldspelers door de crisis in problemen geraakt, waardoor andere partijen meer invloed krijgen op de markt. Dan is er nog de productietoename in Duitsland en de zwakke Britse pond die onze exportpositie onder druk zetten. Gunstig zijn de dalende voerprijzen en het afgenomen aantal moederdieren (en broedeieren) in de wereld. Al met al zien wij een goed toekomstperspectief voor pluimveevlees. Het is relatief goedkoop vlees en de crisis heeft weinig effect op de verkopen."

Kostprijsverlaging of opbrengstverhoging?

"Een tussensegment als de Volwaardkip biedt perspectief, maar om zoiets in de markt te zetten is niet eenvoudig. Een plus op kip realiseren is minder gemakkelijk dan in de eiersector. Vleeskuikens zijn wereldwijd zo hetzelfde, dat het bijna onmogelijk wordt je te onderscheiden. We hebben allemaal hetzelfde kuiken en voeren hetzelfde voer. De winst moet dan vooral komen uit kostprijsverlaging en schaalvergroting. Slechts enkelen lukt het om die plus te realiseren zoals bij Volwaardkip. De kostprijsverschillen tussen de verschillende EU-landen zijn klein. De verschillen tussen individuele kuikenhouders in voerwinst is echter groot. Die verschillen lopen op tot 50 cent per kuiken. Dat is bij een bedrijf met 100.000 kuikens 50.000 euro!" <